

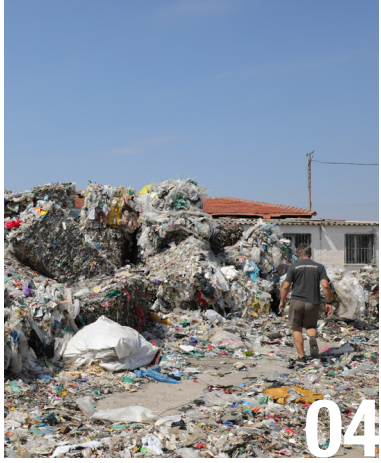
GREENPEACE

SAYI #154

**TÜRKİYE
PLASTİK
ÇÖPLÜĞÜ
OLMASIN!**

İçindekiler

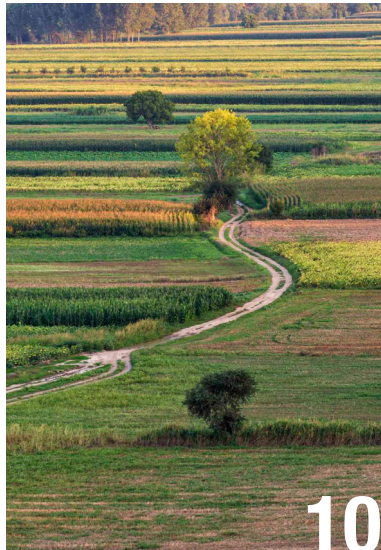

Plastik atık ithalatı tamamen yasaklanmalı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Eylül ayında, plastik kirliliğine karşı önemli bir adım atarak atık ithalatı kotasını yüzde 80’den yüzde 50’ye düşürdü. “Türkiye plastik çöplüğü olmasın” projesini yürüten Greenpeace Akdeniz kararı olumlu bulmakla birlikte, Avrupa’nın plastik çöplüğü haline gelen Türkiye’de plastik atık ithalatının tamamen yasaklanmasını talep ediyor.

Plastik atık ithalatına karşı adım adım gelen zafer

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın atık ithalatı kotasını yüzde 80’den yüzde 50’ye düşürmesiyle, Türkiye’ye yurtdışından giren plastik atıkların miktarında düşüş olacağını umuyoruz. Plastik atık ithalatı yasaklanana kadar mücadelemiz devam edecek. Hazırladığımız zaman çizelgesiyle plastik atık ithalatına karşı verdiğimiz mücadelenin akışını görebilirsiniz.

Trakya’da büyük başarı

Kırklareli’nde kurulması planlanan kömürlü termik santral projesi, 2 senedir aralıksız süren mücadelemiz sonunda iptal edildi. Böylece daha önce iptal edilen diğer santrallerle birlikte Trakya’nın verimli tarım arazileri ve temiz havası korundu. Trakya’da üç santralin iptaliyle, termik santrallere bağlı yaşanabilecek 11 bin 230 erken ölümün önüne geçildi. “Çiçek gibi Trakya’ya kömürlü termik santral olmaz be ya” sloganımız karşılık buldu.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Barış Bilgen

Genel Yayın Merkezi

Teşvikiye Mah. Şakayık Sok.
No:40/7, 34365 Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Barış Bilgen

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editörler

Nilay Vardar
Burcu Ünal

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F2 O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Osman Orsal / Greenpeace

GREENPEACE

Ulusal Kar ve Buz Merkezi’ne göre, Kuzey Kutbu’nda buz kütlesi 15 Eylül’de 3,74 milyon kilometre kareye ulaştı. Bu miktar bugüne kadar ölçülen en düşük ikinci seviye.

© Danielle Zalcman / Greenpeace

Kuzey Kutbu’nda on yıllardır eriyen buzulların üçte ikisi yok oldu

Greenpeace gemisi Arctic Sunrise kampanyacılarından, aktivistlerden ve bilim insanlarından oluşan bir ekip ile buzulların erimesini belgelemek ve bölgedeki deniz yaşamını incelemek için Kuzey Kutbu’na gitti.

Gemide bulunan ekip 30 Eylül’de yapılacak Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Zirvesi’ndeki dünya liderlerine seslenerek önemli bir mesaj verdi: “Buzulların hızla yok olması, gezegenimizin tükenmesine ne kadar yaklaştığımızın en üzücü göstergesi. Kuzey Kutbu eridikçe okyanus daha fazla ısıyı emecek ve hepimiz iklim krizinin yıkıcı etkilerine daha fazla maruz kalacağız. Kuzey Kutbu buz örtüsünün acil korunmaya ihtiyacı var. Birleşmiş

Milletler Biyoçeşitlilik Zirvesi’ndeki dünya liderlerinin, iklim kriziyle mücadelede okyanusların rolünü anlamaları gerekiyor. Sağlıklı okyanuslar, okyanus tahribatı ve iklim krizinden etkilenen topluluklar için hayati öneme sahip. Gezegenimizin iklim kriziyle başa çıkmasına yardımcı olmak için 2030’a kadar okyanuslarımızın en az yüzde 30’unu korumamız gerekiyor.”

Sağlıklı okyanuslar, karbonu güvenli bir şekilde atmosfere uzak tutarak iklim krizinin etkilerini azaltmaya yardımcı oluyor. Okyanusların en az yüzde 30’unu kapsayan okyanus koruma alanları oluşturularak iklim krizine karşı daha iyi bir direnç sağlanabilir. Bilim insanları, iklim krizine karşı hayati önem taşıdığı için Kuzey Kutbu’nu korumaya ihtiyaç duyan öncelikli alanlardan biri olarak tanımlıyor.

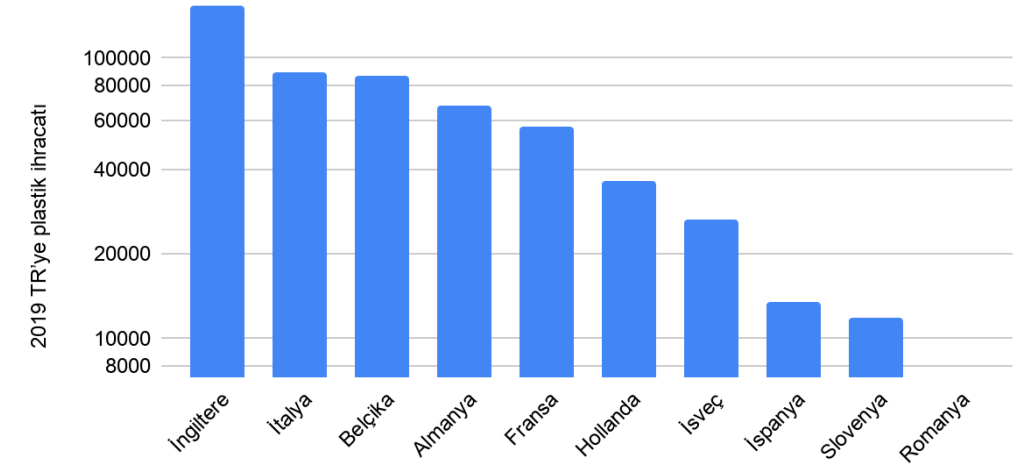
Plastik atık ithalatı tamamen yasaklanmalı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Eylül ayında, plastik kirliliğine karşı önemli bir adım atarak atık ithalatı kotasını yüzde 80’den yüzde 50’ye düşürdü. “Türkiye plastik çöplüğü olmasın” projesini yürüten Greenpeace Akdeniz kararı olumlu bulmakla birlikte, Avrupa’nın plastik çöplüğü haline gelen Türkiye’de plastik atık ithalatının tamamen yasaklanmasını talep ediyor.

© Osman Orsal / Greenpeace

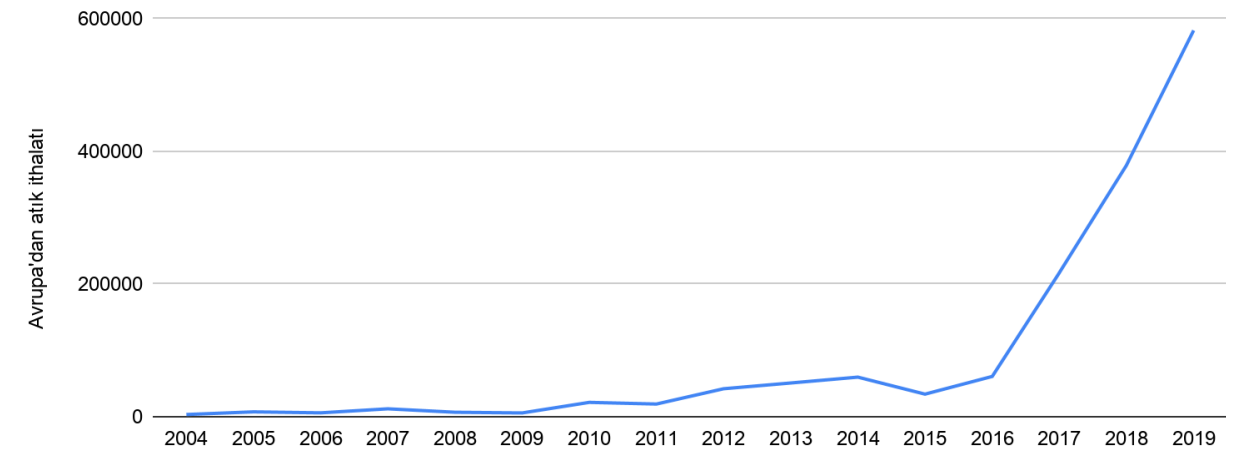
2019'da Türkiye'ye plastik atık ihraç eden ilk 10 Avrupa ülkesi

Çin'in 2018 yılındaki plastik atık ithalatı yasağının ardından plastik çöplerin yeni adresi Türkiye oldu. Greenpeace Akdeniz'in Eurostat'dan derlediği çarpıcı verilere göre, geçtiğimiz yıl Avrupa'dan plastik çöp almada birinci olduk. Türkiye'ye 2004 yılından bugüne Avrupa Birliği ülkelerinden ithal edilen plastik atıklar 173 kat arttı. Avrupa Birliği ülkelerinden 2019 yılında ithal edilen 14 milyon ton atığın 582,296'sı plastikti. 2019 yılında plastik atık ithalatı en yüksek seviyeye ulaşarak aylık ortalama 48,500 tona yükseldi. Bunun ilk beş sorumlusu İngiltere, İtalya, Belçika, Almanya ve Fransa'dan gelen atıklar. Bu, her gün 213 kamyon dolusu plastiğin ülkemize boşaltılması demek.

Yeni genelgeyle birlikte atık ithalatı kotasının yüzde 80'den yüzde 50'ye düşmüş olması güzel bir gelişme ancak yeterli değil; çünkü Sıfır Atık'a giden yolda Türkiye önce kendi atığıyla baş etmeli, altyapı mekanizmalarını genişleterek bireyleri atıklarını kaynağında ayrıştırmaya teşvik etmeli. Aynı zamanda hükümet, tek kullanımlık plastiklerin kısıtlanması ve yasaklaması için yasal adımlar atmalı. Kotanın düşmesiyle birlikte umuyoruz ki Avrupa'nın plastik çöplüğüne dönen ülkemize giren plastik atık miktarında düşüş olacak. Atık ithalatı tamamen yasaklanana kadar, yüzbinlerce kişiyle birlikte mücadelemize devam edeceğiz. Yeter ki Türkiye plastik çöplüğü olmasın!

Yıllara göre Avrupa'dan atık ithalatı

<https://act.greenpeace.org/page/61130/petition/1?locale=tr-TR>
adresini ziyaret ederek kampanyamızın detaylarını öğrenebilirsiniz.

Plastik atık ithalatına karşı adım adım gelen zafer

Hikaye, dünyanın atık yönetimindeki kurtarıcısı olan Çin'in atık ithalatını yasaklamasıyla başlamıştı. 2016 yılı başında atık ithalatımız ayda 4.000 ton iken, 2018 başında aylık 33.000 tona yükselmişti. Geçtiğimiz sene özellikle yasal olmayan koşullarda ithal edilip depolanan vakalara tanıklık etmek durumunda kaldık; yankılar büyüktü. “Bu son olur” diye umut ettik. 2019 yılının sonuna geldiğimizde Sıfır Atık hedefine sahip Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, atık ithalatı kotasını yüzde 80'e düşürdü. Küçük bir adımdı ama yankılar karşılıksız kalmamıştı.

Plastik atık tehdidinin ne kadar büyük olduğunu 2019 yılının sonunda anladık. Ülkece bir konuda birinciydik ve bundan gururlu değildik. Eurostat verilerine göre atık ithalatı 2019'da rekor seviyeye ulaşmış, aylık ortalama 48.500 ton atık ülkemize girmişti. Yetmezmiş gibi, pandemiyle birlikte plastik kirliliği artışa geçti; plastiğin

bizi virüsten korumadığını bilimsel verilerle kamuoyuna anlatmaya çalıştık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan özellikle pandemi döneminde artan tehditlerle birlikte atık ithalatını yasaklamasını talep ettik. Bu duruma kayıtsız kaldılar. Daha da kötüsü bir gün, Türkiye'ye geri dönüştürülemez çöplerin getirildiğini ve bunların yakıldığını uluslararası basından izlemek zorunda kaldık. Karşılaştığımız manzara geri dönüşüme hiç benzemiyordu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı talebimize kayıtsız kalmadı ve yeni bir genelge yayımlayarak atık ithalatı kotasını yüzde 80'den yüzde 50'ye düşürdü. Hala yetersiz ancak mücadelemiz için önemli bir adım.

Bu güzel gelişmeyle birlikte Avrupa'nın plastik çöplüğüne dönen Türkiye'ye yurtdışından giren plastik atıkların miktarında düşüş olacağını umuyoruz. Plastik atık ithalatı yasaklanana kadar mücadelemiz devam edecek. Daha yolun yarısında!

26 NİSAN 2019

ÇANLAR TÜRKİYE İÇİN ÇALIYOR: PLASTİK ATIKLARIN YENİ ADRESİ TÜRKİYE

Greenpeace Güneydoğu Asya'nın hazırladığı plastik atık ithalatı raporunu yayımlandık. Bu raporda Türkiye'nin dünyanın plastik atık rotası olduğuna dikkat çektik. Verilere göre Çin'in 2018'deki plastik ithalat yasağının ardından plastik atıklar en çok Malezya, Vietnam ve Tayland'a gönderilmiş ancak bu ülkelerin hızlı bir şekilde ithalat kısıtlamaları getirmesinin ardından ihracat Endonezya, Hindistan ve Türkiye'ye kaymıştı. Türkiye'nin ithalatı 2016 yılının başında aylık 4.000 tondan, 2018'in başında aylık 33.000 tona yükselmişti. Hükümet, o günlerde plastik atık ithalatı konusunda herhangi bir kısıtlama getirmedi. Greenpeace olarak bizse ne kadar büyük bir sorunla karşı karşıya olduğumuzun alarmini vermeye başladık.

© Greenpeace

5 EYLÜL 2019

GREENPEACE, İTALYA'DAN TIRLAR DOLUSU GELEN ÇÖPÜ İZMİR'DE İFŞA ETTİ

Greenpeace, İzmir'de boş bir alandaki ithal plastik atıkların “çevre koşullarına uygun olmayan şekilde depolandığı” gerekçesiyle ilgili kişiler hakkında suç duyurusunda bulundu. Aldığı bir ihbar üzerine alana giden Greenpeace yetkilileri, yanında bir ev bulunan alanda ithal edilen plastik ambalaj atıklar olduğunu görüntüledi. Greenpeace Akdeniz tonlarca plastik atığın bulunduğu alanın kime ait olduğu, atıkların nereden, ne zaman oraya getirildiği ve neden denetim yapılmadığına dair soruların açıklığa kavuşması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı göreve çağırdı. Avrupa'dan geri dönüşüm için getirilen plastik atıkların İzmir Kemalpaşa'ya bağlı Akalan Mahallesi'nde depolanması ile ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan ceza yağdı. Bakanlığın yaptığı denetimin ardından plastik atıkların ithalatını yapan firmaya 649 bin 773 TL, sahasında bu atıkların depolanmasına izin veren firmaya da 216 bin 364 TL idari para cezası kesildi.

1 ARALIK 2019

KOTALI ATIK İTHALATI GENELGESİ YAYIMLANDI

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Aralık 2019'daki Atık İthalatı Genelgesi ile plastik atık kotası yüzde 80'e düşürülerek yurtiçi atık toplama miktarının artacağı ve ithalata bağlı çevresel kirliliğin önleneceği belirtildi. İlerleyen günler bunun gerçek bir çözüm olmayacağını gösterecekti.

15 MAYIS 2020

YÜZÜMÜZ KIZARARAK AVRUPA BİRİNCİSİ OLDUĞUMUZU AÇIKLADIK; “TÜRKİYE ÇÖPLÜK OLMASIN” DEDİK

Greenpeace Akdeniz tehlikenin farkındaydı ve “Türkiye plastik çöplüğü olmasın” diyerek başlattığı projede plastiklerin çevreye, deniz canlılarına ve en nihayetinde insan sağlığına yönelik tehlikelerine karşı plastik atık ithalatının yasaklanmasını talep etti. Çin'in plastik atık ithalatı yasağının ardından Türkiye birdenbire gelişmiş ülkelerin çöplerinin yeni adresi haline geldi. 2019'da Türkiye, Avrupa Birliği ülkelerinden en çok plastik atık ithal eden ülke oldu. Türkiye'de plastik atık ithalatı son 15 yılda 173 kat arttı. Avrupa'dan plastik çöp almada birinci olduk. Avrupa Birliği'nden 2019 yılında ithal edilen 14 milyon ton atığın 582,296'sı plastikti. Bu, her gün 213 kamyon dolusu plastiğin ülkemize girmesi demekti.

© Valentin Ammon / Greenpeace

21 MAYIS 2020

SUSMADIK

Mayıs'ın ortasında başladığımız imza kampanyası ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na #ÇöplükOlmasın etiketiyle binlerce tweet atıldı. Bu talebimizi elbette görmezden gelemediler ve bu hareket iyi gelişmelere giden yolda başlangıç oldu.

4 HAZİRAN 2020

ATIKLARIN VİRÜS TAŞIMA RİSKİNE KARŞI UYARDIK

Virüslerin plastik yüzeylerde 2 ila 9 gün kalabilmesi bilimsel gerçeğine dayanarak, pandemi döneminin en yükseldiği dönemde yurtdışından plastik atık ithalatının durdurulmasını talep ettik. Geçtiğimiz sene İzmir Kemalpaşa vakasında tanıklık ettiğimiz atıklar içinde sıringalara bile rastlamıştık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili bakanlık ve kurumlardan görüş talep etse de atık ithalatını durdurmanın gerekli bir nedeni olmadığını bilimsel verilerle desteklemeden açıklamayı tercih etti. Eurostat verilerinden gördüğümüz üzere, 2020’de atık ithalatında özellikle pandemi döneminde keskin bir düşüş yaşanmadı. Geri dönüştürülmesi pek mümkün olmayan bu atıkların ülkemize gelip gelmediği ve nasıl bertaraf edildiği hala gizemini koruyor.

10 HAZİRAN 2020

ATIK İTHALATINDA SINIRI AŞAN 8 FİRMAYA 5 MİLYON LİRA CEZA KESİLDİ

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, atık ithalatında yüzde 80 kota sınırlamasını aşan 8 firmaya 5 milyon lira ceza kesti ve “Atık İthalatçısı Kayıt Belgeleri”ni iptal etti. Denetimlerin daha da artması ve şeffaflaşması gerektiğini söyleyen Greenpeace, bu 8 firmaya ilişkin bilgi edinme başvurusunun sonuçlanmasını bekliyor. Tonaj olarak toplamda ne kadar fazla atığın yasal olmayan bir şekilde ülkeye sokulduğu, bu atıkların nerede, hangi koşullarda depolandığı ve geri dönüşüme mi bertarafa mı tabi tutulduğu hala belli değil. Çevreye ve insan sağlığına vermiş olabileceği tahribat da hala belirsiz.

25 HAZİRAN 2020

ATIK İTHALATI DÜNYA BASININDA YER ALDI

BBC’nin haberine uyandık ve ülkemizin güneyinde hiçliğin ortasında bir yerde geri dönüştürülemeyen atıkların yakılarak havamızı, denizimizi ve toprağımızı kirlettiğini öğrendik.

27 HAZİRAN 2020

ATIKLARIN HAVAMIZI VE TOPRAĞIMIZI KIRLETTİĞİ GÖRÜNTÜLERİ KAMUOYUYLA PAYLAŞTIK

BBC haberi sonrasında yeteri kadar denetimi yapılmayan atıkların havamızı, suyumuzu ve toprağımızı nasıl kirlettiğini yeni görüntülerle kamuoyuyla paylaştık. Görüntüler hiç de geri dönüşüme benzemiyordu.

17 TEMMUZ 2020

100.000 KİŞİ İMZA VERDİ

2 aydan kısa bir zamanda rekor sayıda kişi harekete geçti; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan plastik atık ithalatının yasaklanmasını talep etti.

© Osman Orsal / Greenpeace

16 AĞUSTOS 2020

BBC HABERİNİ İNGİLTERE’NİN GÖZÜNDEN DE DEĞERLENDİRDİK

Hem Türkiye hem de İngiltere için bir insan ve çevre sağlığı tahribatı olan Adana vakasını Greenpeace uluslararası proje lideriyle değerlendirdik; kamuoyunu bilgilendirmeye devam ettik.

27 AĞUSTOS 2020

İZMİR KEMALPAŞA VAKASI ÇEVRE SUÇU OLARAK KABUL EDİLDİ

2019’da Greenpeace üyeleri, İzmir Kemalpaşa’da depo alanı olmayan ve çevresinde tarım arazileri yer alan bir bölgede tonlarca ithal plastik atık bulmuştu. Bu doğa suçuna karşı yapılan suç duyurusunda, söz konusu şirketin işlediği çevre suçu nedeniyle yargılanmasına karar verildi.

9 EYLÜL 2020

GÜZEL HABER!

Atılan 115.000 imza, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na #ÇöplükOlmasın etiketiyle gönderilen binlerce mesaj etkisiz kalmadı! Bakanlığın aldığı yeni kararlar yurtdışından Türkiye’ye girmesine izin verilen atıkların kotası yüzde 80’den yüzde 50’ye düşürüldü. Bu sayede binlerce ton plastik atığın Türkiye’ye girişi de azalacak. Ancak bu yetmez. #SıfırAtık bir gelecek için plastik atık ithalatı tamamen yasaklanmalı. Plastik kirliliğiyle mücadelede Türkiye önce kendi atığını değerlendirilmeli!

MÜCADELEYE DEVAM

Plastik atık ithalatının tamamen yasaklanması için mücadeleye devam ediyoruz. Umut varsa gelecek de var!

Trakya'da büyük başarı

Kırklareli'nde kurulması planlanan kömürlü termik santral projesi, 2 senedir aralıksız süren mücadelemiz sonunda iptal edildi. Böylece daha önce iptal edilen diğer santrallerle birlikte Trakya'nın verimli tarım arazileri ve temiz havası korundu. Trakya'da üç santralin iptaliyle, termik santrallere bağlı yaşanabilecek 11 bin 230 erken ölümün önüne geçildi. “Çiçek gibi Trakya'ya kömürlü termik santral olmaz be ya” sloganımız karşılık buldu.

Kırklareli'nde yüzde 85'i tarım arazisi olan 50 hektarlık bir alanı kapsayan termik santral projesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Eğer söz konusu projeden dönülmeseydi, santral 40 yılda 11 bin 230 erken ölüm, 7 bin 800 solunum rahatsızlığı vakasına, 1300 iş gücü kaybına ve hava kirliliğine bağlı senede 117 milyon Euro maliyete neden olacaktı.

Greenpeace Akdeniz'in “Olmaz Be Ya” kampanyasına destek veren 75 bin kişi, Kırklareli'nin sesini yükseltmesine yardım etti. Türkiye ortalamasına göre yaklaşık 3 kat verime sahip tarım arazisi de korundu.

Trakyalılar ayçiçeği aşkına “hayır” dedi!

Greenpeace Akdeniz İklim ve Enerji Proje Sorumlusu Onur Akgül, bunun kömür karşıtı hareket için çok güzel bir gelişme olduğunu söylerken Trakya halkının mücadelesine de değindi. “Trakya halkının ve sivil toplum kuruluşlarının mücadelesi, bir kömürlü termik santral tehdidini daha ortadan kaldırdı. Kırklareli'nde planlanan kömürlü termik santrale yaşamları, gelecekleri ve temiz hava hakları için ayçiçeği aşkına ‘hayır’ diyen Trakya halkı kazandı. Greenpeace Akdeniz'in bölge tarımıyla ilgili raporu, santralin planlandığı bölgenin birinci sınıf tarım topraklarından oluştuğunu ortaya koymuştu. Santral su kaynaklarını ve bölgenin temiz havasını da tehdit ediyordu. ÇED raporu santralin saatte 120 ton su tüketeceğini ifade ediyordu. Yine Greenpeace'in yaptığı modellemeye göre, santral doğaya yılda yaklaşık 3 milyon ton karbondioksit salacaktı.”

© Caner Özkan / Greenpeace

Projeyi mümkün kılan çevre düzeni planı değişikliği geçtiğimiz aylarda Danıştay tarafından iptal edilmişti. Yargının verdiği bu kararın ardından, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın projenin tarım toprakları ve su kaynakları üzerindeki etkisini gözeterek aldığı nihai kararı memnuniyetle karşılıyoruz.

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, “**BANA**” yazıp **2322**’ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL’dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtmı hakını saklı tutar.